

Ieteikumi reģistrētu un neregistrētu dizainparaugu licences līgumu izstrādāšanai

Licences līgums ir līgums starp dizainparauga īpašnieku, kam pieder reģistrēta vai neregistrēta dizainparauga īpašumtiesības (turpmāk – Licenciārs) un personu (turpmāk – Licenciāts), kur Licenciātam tiek dotas tiesības izmantot Licenciāram piederošo licences priekšmetu.

Visbiežāk ir sastopami šādi licenču līgumu veidi:

- vienkāršā jeb neekskluzīvā licence, kur Licenciārs piešķir licenci Licenciātam, taču patur tiesības šādas licences izdot arī citiem licenciātiem;
- izņēmuma licence, kur Licenciārs piešķir licenci Licenciātam un tikai Licenciāts drīkst izmantot licences priekšmetu – dizainparaugu;
- solo licence ir izņēmuma licences paveids, kur Licenciārs piešķir licenci Licenciātam, kā arī patur tiesības pats izmantot licences priekšmetu – dizainparaugu, taču nesaglabā tiesības izdot licenci tā paša dizainparauga izmantošanai trešajām personām.

Komentāri par licences līgumā iekļautajām daļām:

0. Licences līguma slēdzēji

Līgums tiek slēgts starp Licenciāru un Licenciātu. Gan Licenciārs, gan Licenciāts var būt fiziska vai juridiska persona.

Fiziskas personas vārdā līgumu var slēgt arī pilnvarots pārstāvis (ieteicama notariāli apstiprināta pilnvara). Taču juridiskas personas vārdā līgumu var slēgt vai nu tās likumiskais vai līgumiskais pārstāvis. Likumiskais pārstāvis ir fiziska persona, kurai vienai pašai vai ar kādu kopā ir tiesības pārstāvēt uzņēmumu vai citu juridisku personu, un par šīm tiesībām parasti var pārliecināties statūtos vai Uzņēmumu reģistra datubāzē. Līgumiskais pārstāvis ir fiziska persona, kurai ir tiesības uz pilnvaras pamata vienai pašai vai ar kādu kopā pārstāvēt uzņēmumu vai citu juridisku personu.

Pirms līguma slēgšanas ar juridisku personu ir jāpārlicinās vai līgumslēdzējs ir juridiskas personas statusā, proti, vai juridiskā persona Uzņēmumu reģistra datubāzē norādīta kā darbību veiktspējīgs (darbojošs) uzņēmums. Pretējā gadījumā līgums ir fikcija un šis līguma daļībnieks varēs uzņemtās saistības nepildīt, un otra puse, pat ar tiesas palīdzību, nespēs panākt saistību izpildi.

1. Līguma priekšmets

Reģistrēta dizainparauga gadījumā līguma priekšmets ir dizainparauga reģistrācija. Savukārt neregistrēta dizainparauga gadījumā līguma priekšmets ir dizainparaugs, kas attēlots licences līguma pielikumā un satur bīdles par licencējamā dizainparauga ārējo veidolu. Pielikums ir neatņemama licences līguma sastāvdaļa, kas atspoguļo Licenciāram piederoša licences priekšmeta aizsardzības apjomu.

Turklāt Licenciārs norāda licences līguma darbības teritoriju. Latvijas Republikā reģistrēta dizainparauga gadījumā darbības teritorija ir Latvijas Republika. Savukārt Eiropas Kopienas dizainparauga reģistrācijas gadījumā darbības teritorija var būt visas Eiropas Savienības valstis vai arī tikai tās Eiropas Savienības valstis, par kurām savstarpēji vienojas Licenciārs un Licenciāts.

2. Apliecinājumi

Ar apliecinājumu Licenciārs, kas ir dizainparauga reģistrācijas īpašnieks, nevis dizainers, apliecina, ka ir sakārtojies attiecīgā dizainparauga autora mantiskās tiesības, t.i., starp

Licenciāru un dizainparauga autoru ir līgums par autora mantisko tiesību nodošanu Licenciāram.

Apliecinājumu daļā ir nepieciešams atrunāt tostarp, bet ne tikai, ka licenču līgumā ir vēlams iestrādāt abu pušu apliecinājumu, ka tām nav tiesībspējas vai rīcībspējas ierobežojumu vai citu juridisku šķēršļu līguma slēgšanai.

3. Pušu tiesības un pienākumi

Lai arī likums nenosaka obligātu licences līguma reģistrāciju (turklāt licences attiecībā uz neregistrētiem dizainparaugiem reģistrēt nav iespējams), puses var vienoties par licences līguma reģistrāciju, tādējādi informējot trešās puses par šāda līguma eksistenci. Līgumā var atrunāt, kura no pusēm veiks licences līguma reģistrāciju. Parasti to veic Licenciārs.

Jāņem vērā, ka ļoti daudzos gadījumos arī licenču līgumu iekļaušana reģistrā nerada juridisku skaidrību, jo līgumos bieži paredz, ka tos var pagarināt, tomēr šāda pagarināšana (vai pretēji – līguma darbības izbeigšana) bieži netiek noformēta ar attiecīgu dokumentu, turklāt paziņot iestādei par pagarināšanu (vai izbeigšanu) puses aizmirst. Tātad galīgā skaidrība bieži ir tikai pusēm pašām.

Būtu ieteicams norādīt, ka Licenciātam nav tiesības izdot licenci piešķirt trešajām personām, un Licenciāts nav tiesīgs izdot sublicences, izņemot gadījumos, kad ir saņemta Licenciāra rakstveida atļauja. Pretējā gadījumā ar brīvu licenču nodošanu un sublicencēšanu Licenciārs var zaudēt iespēju kontrolēt sava dizainparauga izmantošanu.

Puses arī vienojas, kas uzturēs līguma priekšmetu spēkā Latvijas Republikā, vai Eiropas Savienībā Eiropas Kopienas reģistrācijas gadījumā. Parasti šo pienākumu veic Licenciārs. Reģistrācijas uzturēšana spēkā ir ļoti svarīga, jo aizmirstot vai nokavējot noteikto spēkā uzturēšanas termiņu, dizainparauga reģistrācija zaudē savu spēku ar visām no tā izrietošām sekām – zaudē spēku licences līgums, zaudē spēku dizainparauga izņēmuma tiesības.

Puses vienošanās rezultātā var noteikt līgumā dažādas abu pušu papildu tiesības un pienākumus. Piemēram, puses var vienoties, ka Licenciātam ir tiesības izdot sublicences, par to informējot Licenciāru vai arī pēc rakstiskas papildu vienošanās starp pusēm.

Turklāt puses vienojas par savstarpēji saskaņotām darbībām dizainparauga pārkāpumu konstatēšanā un novēršanā.

Viss ir atkarīgs no abu pušu spējas savstarpēji vienoties.

4. Licences maksa un norēķinu kārtība

Licences maksa var ietvert vairākus nomaksas veidus: (1) vienreizējs maksājums; (2) periodisks maksājums jeb procentmaksājums; vai (3) abu iepriekš minēto maksu kombinācija.

Ja puses vienojas par vienreizēju maksājumu, tad to veic pēc līguma parakstīšanas. Ja puses vienojas par periodisku maksājumu, tad papildus puses vienojas par maksājuma grafiku. Savukārt abu iepriekš minēto maksājumu kombinācijas gadījumā puses vienojas par vienreizēju maksājumu līguma noslēgšanas brīdī un par regulāriem maksājumiem atbilstoši līgumā norādītajam grafikam.

Jāatzīmē, ka licences maksa un norēķinu kārtība var būt atrunāta arī līguma pielikumā.

Ja puses vienojas par vienreizēju licences maksājumu, tad līguma 4. daļas punkti būtu izsakāmi šādā redakcijā:

4.1. Puses vienojas, ka Licenciāts maksā Licenciāram par Licenciātam piešķirto Dizainparauga Licenci.

4.2. Puses ir vienojušās, ka Licences maksa par Dizainparauga izmantošanu ir vienreizēja un tā ir EUR 1 000,00 (*viens tūkstotis euro un 00 centi*) (turpmāk – Licences maksa), ko Licenciāts Līguma 4.3. punktā norādītajā kārtībā maksā Licenciāram.

4.3. Licenciārs izraksta un iesniedz Licenciātam rēķinu, kas ietver Licences maksu. Licenciātam uz Licenciāra rēķinā norādīto bankas kontu Licences maksa ir jāpārskaita 10 (desmit) dienu laikā.

4.4. Ja Licenciāts neievēro Līguma nosacījumus, dokumentu nodošanas, parakstīšanas, maksāšanas termiņus, tad Licenciāts maksā Licenciāram līgumsodu 0,1% (*nulle, komats, viena procenta*) apmērā no Licenciāra izrakstītā rēķinā norādītās neapmaksātās Licences maksas par katru nokavēto dienu.

Ja puses vienojas par periodisku licences maksājumu, tad līguma 4. daļas punkti būtu izsakāmi šādā redakcijā:

4.1. Puses vienojas, ka Licenciāts maksā Licenciāram par Licenciātam piešķirto Dizainparauga Licenci.

4.2. Puses ir vienojušās, ka Licences maksa par Dizainparauga izmantošanu ir EUR 1 000,00 (*viens tūkstotis euro un 00 centi*) mēnesī (turpmāk – Licences maksa), ko Licenciāts Līguma 4.3. punktā norādītajā kārtībā maksā Licenciāram.

4.3. Licenciārs izraksta un iesniedz Licenciātam par katru mēnesi, kamēr vien Licence ir spēkā, rēķinu, kas ietver Licences maksu. Licenciātam uz Licenciāra rēķinā norādīto bankas kontu Licences maksa ir jāpārskaita 10 (desmit) dienu laikā.

4.4. Ja Licenciāts neievēro Līguma nosacījumus, dokumentu nodošanas, parakstīšanas, maksāšanas termiņus, tad Licenciāts maksā Licenciāram līgumsodu 0,1% (*nulle, komats, viena procenta*) apmērā no Licenciāra izrakstītā rēķinā norādītās neapmaksātās Licences maksas par katru nokavēto dienu.

Ja puses vienojas, ka licences maksa ir procentmaksājums no dizainparauga izmantošanas apjoma attiecīgā laikposmā, tad līguma 4. daļas punkti būtu izsakāmi šādā redakcijā:

4.1. Puses vienojas, ka Licenciāts maksā Licenciāram par Licenciātam piešķirto Dizainparauga Licenci.

4.2. Puses ir vienojušās, ka katru mēnesi (*izmantošanas laika posms*) Licences maksa par Dizainparauga izmantošanu ir 5% (*pieci procenti*) (*salīgtais procentmaksājums*) no Licenciāta realizētā produkta, kas ietver Dizainparauga izņēmuma tiesības, ieņēmumiem (turpmāk – Licences maksa), ko Licenciāts Līguma 4.3. un 4.4. punktā norādītajā kārtībā maksā Licenciāram.

4.3. Atbilstoši Līguma 4.2. punktam Licenciāts informē Licenciāru par realizētā produkta ieņēmumiem un attiecīgo procentmaksājumu attiecīgajā mēnesī.

4.4. Balstoties uz Līguma 4.3. punktā norādīto informāciju, Licenciārs izraksta un iesniedz Licenciātam par katru mēnesi, kamēr vien Licence ir spēkā, rēķinu, kas ietver Licences procentmaksājumu. Licenciātam uz Licenciāra rēķinā norādīto bankas kontu Licences procentmaksājums ir jāpārskaita 10 (desmit) dienu laikā.

4.5. Ja Licenciāts neievēro Līguma nosacījumus, dokumentu nodošanas, parakstīšanas, maksāšanas termiņus, tad Licenciāts maksā Licenciāram līgumsodu 0,1% (*nulle, komats,*

viena procenta) apmērā no Licenciāra izrakstītā rēķinā norādītās neapmaksātās Licences maksas par katru nokavēto dienu.

Ja puses vienojas, ka licences maksa ir noteikts maksājums no saražotās produkcijas attiecīgā laikposmā, tad līguma 4. daļas punkti būtu izsakāmi šādā redakcijā:

4.1. Puses vienojas, ka Licenciāts maksā Licenciāram par Licenciātam piešķirto Dizainparauga *vienkāršo/izņēmuma/solo* Licenci.

4.2. Puses ir vienojušās, ka katru mēnesi (*izmantošanas laika posms*) Licences maksa par izņēmuma tiesības saturošā Dizainparauga izmantošanu ir EUR 13,00 (*trīspadsmit euro un 00 centi*) par katru Licenciāta saražoto produktu (turpmāk – Licences maksa), ko Licenciāts Līguma 4.3. un 4.4. punktā norādītajā kārtībā maksā Licenciāram.

4.3. Atbilstoši Līguma 4.2. punktam Licenciāts informē Licenciāru par saražoto produktu apjomu (*skaitis*) un attiecīgo maksājumu attiecīgajā mēnesī.

4.4. Balstoties uz Līguma 4.3. punktā norādīto informāciju, Licenciārs izraksta un iesniedz Licenciātam par katru mēnesi, kamēr vien Licence ir spēkā, rēķinu, kas ietver Licences maksu. Licenciātam uz Licenciāra rēķinā norādīto bankas kontu Licences maksa ir jāpārskaita 10 (desmit) dienu laikā.

4.5. Ja Licenciāts neievēro Līguma nosacījumus, dokumentu nodošanas, parakstīšanas, maksāšanas termiņus, tad Licenciāts maksā Licenciāram līgumsodu *0,1% (nulle, komats, viena procenta)* apmērā no Licenciāra izrakstītā rēķinā norādītās neapmaksātās Licences maksas par katru nokavēto dienu.

5. Strīdu atrisināšana un pušu atbildība

Šī licences līguma daļa ietver nosacījumus par to, kādā veidā un kur tiks risināti strīdi starp pusēm.

6. Papildu noteikumi

Šī licences līguma daļa ietver nosacījumus par to, kādā veidā tiks nodrošināta nepieciešamā konfidencialitāte starp pusēm un kādas būs sekas par konfidencialitātes neievērošanu.

7. Līguma stāšanās likumīgā spēkā un tā darbības laiks, līguma grozīšanas un laušanas kārtība

Norāda licences līguma darbības laiku, kas parasti ir noteikts termiņš vai līdz attiecīgais līguma priekšmets ir spēkā. Tāpat puses vienojas par licences līguma grozīšanas kārtību un laušanas kārtību. Licences līgumā norāda arī nosacījumus, pie kuriem pusēm ir tiesības vienpusēji izbeigt līgumu.

8. Nobeiguma noteikumi

Nobeiguma noteikumi ietver papildu punktus, kas nav iekļaujami iepriekšējās daļās. Parasti nobeiguma noteikumos norāda licences līguma eksemplāru skaitu un tā parakstīšanas veidu, kā arī vienojas par paziņošanas kārtību, ja vienai no pusēm mainās tās rekvizīti.

9. Piezīmes

Juridiskas skaidrības interesēs, un lai kādi atsevišķi līgumslēdzēji neizmantotu līgumus negodprātīgi, būtu jāievēro šādi formulējumi:

Līgumos lietojama datumu pilna rakstība (piem., 2017. gada 25. novembrī), jo negodprātīgi līgumslēdzēji skaitlisko rakstību mēdz interpretēt, samainot mēnešu un datumu apzīmējumus vietām, lai sev iegūtu priekšrocības. Ir taču starpība, vai maksājums jāveic 11.05.2017 vai 05.11.2017.

5 dienu laikā / spēkā vēl 5 gadus pēc sadarbības izbeigšanās / EUR 1000,00: visos šādos termiņu un naudas summu formulējumos aiz skaitļa, kas rakstīts ar cipariem, iekavās jāsniedz skaitļa vārdiskais atšifrējums [piem., 5 (piecu) dienu laikā], pretējā gadījumā negodprātīgs līgumslēdzējs tiek provocēts pierakstīt klāt lieku ciparu, kas sakropļo līguma jēgu (piem., 15 dienu laikā / spēkā vēl 15 gadus / EUR 10000).

Līgumu var slēgt pie zvērināta notāra, kas var dot zināmu drošību strīdu gadījumos; tas nav nepieciešams, ja viena no pusēm ir valsts vai pašvaldības iestāde.

Atruna

Piedāvātajiem līgumu paraugiem un tiem pievienotajiem ieteikumiem ir rekomendējošs raksturs. Līguma paraugi nav uzskatāmi par gataviem līgumiem.